

הצעה לפתרון הבגרות בתנ"ך

שאלון 1261 מועד קיץ תשפ"א 2021

מאת תנוכ"ו – אתר ההכנה לבגרות בתנ"ך

www.tanuchu.co.il

פרק ראשון – בראשית

שאלה 1

סעיף א

(1) ה' מצווה את אברהם להעלות את בנו יצחק לעולה ובכך לנסות ולבדוק האם אברהם נאמן לה' ויטעים לקיים את צו האל ולהקריב את בנו.

(2) אברהם עמד בניסיון ותכנן לקיים את ציווי האל ולהעלות את בנו: "ויבואו אל המקום... ויבן שם אברהם את המזבח... ויעקוד את יצחק בנו.. וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו" (ט"ז-י"ט).

סעיף ב

לדעתי, בפרק כ"ב באה לידי ביטוי אמונה חזקה יותר של אברהם בה', מכיוון שבפרק כ"ב אברהם מתכוון לקיים את ציווי ה' ולהעלות לעולה את יצחק בנו האהוב: "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק... והעלהו שם לעולה..." (כ"ב, א). לעומת זאת בפרק י"ח אברהם לא מקבל בציטנות את דברי ה' ומרשה לעצמו להתווכח עם ה' ולמתוח ביקורת על החלטתו להשמיד את העיר סדום: "האם תספה צדיק עם רשע?!" (י"ח, כ"ג).

סעיף ג

(1) לפי העקדה, בפסוק ו' ובפסוק ח' מסופר על אברהם ויצחק ההולכים יחדיו בדרך לעקדה: "וילכו שניהם יחדיו" כלומר הדגש הוא ששניהם, אברהם ויצחק, פועלים ביחד. לעומת זאת לאחר העקדה בפסוק י"ט מסופר שאברהם חוזר אל נעריה ללא יצחק: "וישב אברהם אל נעריה ויקומו וילכו יחדיו..." ומכאן ניתן להבין שלאחר העקדה היה נתק בין אברהם לבין יצחק.

(2) בפרק כ"ד (ס"ב-ס"ד) מסופר שרבה פוגשת את יצחק כשהוא נמצא לבדו ב"באר לחי רואי" בארץ הנגב, הוא לא נמצא עם אברהם אביו ומכאן ניתן להבין שיש ביניהם נתק.

שאלה 2

סעיף א

(1) שתי ההבטחות של ה' ליעקב:

הבטחה ראשונה – הבטחת הארץ ליעקב ולצאצאיו: "הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתָה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לָךְ אֶתְנַנָּה וְלִבְרָעָדָהּ" (י"ג).

הבטחה שנייה – הבטחת ריבוי הצאצאים: "וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם הָאָרֶץ" (י"ד).

(2) ההבטחה האישית של ה' ליעקב היא שה' ישמור על יעקב בדרכו ויעזור לו לחזור בשלום לביתו.

סעיף ב

(1) בפרק י"א בני האדם מנסים לחבר בין השמים לארץ באמצעות בניית מגדל בבל. בפרק כ"ח האמצעי ליצירת החיבור בין השמים לארץ הוא הסולם שיעקב רואה בחלום ובו מלאכי ה' עולים ויורדים.

(2) לאחר חלום הסולם, יעקב מרגיש שנוצר קשר בינו ובין ה'.

ראיה ראשונה – "אֵכָן יֵשׁ ה' בְּמִקְוֵם הַזֶּה" (ט"ז): לאחר החלום יעקב מרגיש את האל הנמצא בקרבתו.

ראיה שנייה – וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שָׁם מִרְאשֵׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה" (י"ח): יעקב מקים מצבה במקום שבו ה' התגלה אליו כדי לציין את נכוחות האל במקום זה ואת ההבטחות שהבטיח ליעקב.

סעיף ג

בפסוקים כ"ב-כ"ג יעקב מטיל ספק בהבטחות שה' הבטיח לו בפסוקים י"ג-ט"ו. יעקב נודר נדר ובו הוא מביע תנאי: "אִם יְהִי אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרֵנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ..." זאת למרות שה' הבטיח לו קודם לכן שישמור עליו בדרך. מלשון התנאי שבנדר ניתן להבין שיעקב מטיל ספק בקשר להבטחה שקיבל מה' ומבקש "לכפות" על ה' לקיים את הבטחותיו באמצעות הנדר.

שאלה 3

סעיף א

(1) לפי פסוק י"ז, יוסף מחליט שרק מי שהגביע נמצא ברשותו יישאר אצל יוסף כעבד, וכל שאר האחים יחזרו לביתם.

(2) לפי פרק מ"ה, פסוקים א'-ג', לאחר הנאום של יהודה יוסף מתרגש, פורץ בבכי ומגלה לאחיו שהוא יוסף אחיהם.

סעיף ב

דוגמא ראשונה: "לֹא יוֹכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת אָבִיו וְעֲזֹב אֶת אָבִיו וַיָּמָת" (כ"ב) יהודה מבין שהפרידה מבנימין עלולה לגרום למות יעקב מרוב צער.

דוגמא שניה: "אַתֶּם יַדְעֶתֶם כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה לִי אִשְׁתִּי" (כ"ז) יהודה מתאר את רגשותיו של יעקב כלפי הבנים שנולדו לו מאשתו האהובה רחל.

דוגמא שלישית: " וְעַתָּה, כְּבֹאִי אֶל עֶבְדְּךָ אֲבִי וְהִנֵּער אֵינְנוּ אֶתְנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ" (ל') יהודה מתאר את הקשר הרגשי החזק שבין יעקב לבין בנו הקטן ואת מה שעלול לקרות ליעקב אם לא יחזירו אם בנימין.

סעיף ג

(1) בפרק ל"ז יהודה נוהג בחוסר אחריות כלפי יוסף ומציע לאחים למכור את יוסף: "וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל אָחָיו... לָכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לַיִּשְׁמָעֵאלִים...". לעומת זאת בפרק מ"ד יהודה מגלה אחריות כלפי בנימין, הוא מתווכח עם יוסף וגם מוכן להישאר בעצמו במצרים בנימין, כדי שבנימין יוכל לחזור ליעקב אביו: " כִּי עֶבְדְּךָ עָרַב אֶת הַנֶּעֱר מִעַם אֲבִי... וְעַתָּה, יֵשֶׁב נָא עֶבְדְּךָ תַּחַת הַנֶּעֱר עֶבֶד לַאֲדֹנָי... כִּי אִידָא אֶעֱלֶה אֶל אֲבִי וְהִנֵּער אֵינְנוּ אֶתִּי".

(2) אפשר להסביר את השינוי שחל ביהודה לאור פרק ל"ז, פסוקים ל"ב-ל"ה שבהם מסופר על התגובה של יעקב לבשורה על מות יוסף. יעקב בוכה ומתאבל ולא מסוגל להתנחם: " וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שְׁמֹלְתָיו וַיִּשָּׂם שָׁק בְּמַתְּנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל בָּנוּ יָמִים רַבִּים... וַיִּמָּאֵן לְהִתְנַחֵם". אפשר להבין מכך שצערו הגדול של יעקב משפיע מאוד על יהודה שמשנה את התנהגותו משום שאינו רוצה לפגוע עוד באביו.

פרק שני – שמות

שאלה 4

סעיף א

- (1) לפי פסוקים י"ט-כ"ה, ה' מגן על בני ישראל ותוקף את פרעה ומצרים.
- (2) דרך הגנה: ה' מגן על בני ישראל באמצעות "עמוד הענן" שמוביל אותם בדרך ומפריד בינם לבין המצרים שרודפים אחריהם.
- דרך תקיפה: ה' גורם למהומה ולפחד בקרב המצרים.

סעיף ב

- (1) עוצמת הפגיעה של ה' במצרים:
- דוגמא ראשונה - וַיִּנְעֹר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם (כ"ז) – המצרים טובעים בתוך הים.
- דוגמא שניה - לֹא-נִשְׁאַר בָּהֶם, עַד-אֶחָד (כ"ח) – כל המצרים שרדפו אחרי בני ישראל טבעו ומתו.
- (2) לפי המדרש ה' מרחם על המצרים הטובעים ומתיחס אליהם כאל "מעשה ידיו" כלומר הם חלק מן הבריאה והעולם שברא כמו כל שאר בני האדם, ולכן אין לשמוח על מותם.

סעיף ג

(1) בפסוק י"ז מסופק שה' "חיזק את לב פרעה" וגרם לו לצאת לרדוף אחרי בני ישראל, כלומר, לפרעה לא היתה אפשרות בחירה כי ה' גרם לו להחליט לצאת למרדף. לכן, הקושי המוסרי הוא איך אפשר להעניש אדם שנלקחה ממנו היכולת לבחור?

(2) לפי דברי הרמב"ם ה' לקח מפרעה את היכולת לבחור כעונש על ההתאכזרות שלו כלפי בני ישראל בתקופת העבדות במצרים.

שאלה 5

סעיף א

(1) פעולה ראשונה של משה – "ויחר אף משה וישלף מידו את הלחם וישבר אתם... " (י"ט) לאחר שמשה רואה את חטא העגל הוא מתמלא בכעס ושובר את הלוחות.

פעולה שניה של משה – ויקח את העגל אשר עשו וישרוף באש ויטחן עד אשר דק (כ') משה שורף את העגל וטוחן עד דק את מה שנשאר ממנו.

(2) בעקבות חטא העגל, ה' מחליט להעניש את החוטאים: "ויאמר ה' אל משה מי אשר חטא לי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי...".

סעיף ב

(1) בפסוקים ט"ו-ט"ז מתוארים לוחות הברית כמעשה ידי ה', לכן מתעורר הקושי כיצד משה מרשה לעצמו לשבור את הלוחות שהם מעשה ה'?

(2) מלכים במזרח הקדום נהגו לשבור את הלוחות שעליהם הונצחו בריתות עם עמים שמרדו בהם. כך פועל גם משה, הוא שובר את הלוחות שסמלו את הברית בין ה' לבין בני ישראל לאחר חטא העגל שנחשב כמרד בה'.

סעיף ג

(1) ראייה לכך שאהרון מאשים את העם בחטא ומסביר למשה שהעם פנה אליו וביקש תחליף לה': "ויאמרו לי עשה-לנו אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ" (כ"ג) כלומר, העם הוא היוזם של החטא.

ראייה לכך שמשה הוא האשם בחטא: כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו... " (כ"ג) לפי דברים אלה, משה אשם בכך שהתעכב בהר וגרם לכך שהעם ביקש את עגל הזהב.

(2) בפסוק כ"ד מסופר שאהרון רק אסף את התכשיטים מהעם והתיך אותם באש, וכתוצאה מכך עגל הזהב יצא במקרה, וללא תכנון מוקדם שלו.

פרק שלישי – נושאי הבחירה

שאלה 6 – שיבת ציון

סעיף א

(1) שתי הפעולות שעשו שבי ציון הן בניית המזבח וחידוש עבודת הפולחן. מטרת הפעולות היא לקיים את הכתוב בתורת משה כחלק משיבת ציון לאחר הצהרת כורש.

(2) המאורע ההיסטורי-מדיני שאפשר לשבי ציון לבצע פעולות אלה הוא הצהרת כורש מלך פרס שבה הוא הרשה לגולי בבל לשוב לירושלים. הצהרת כורש התפרסמה בשנת 538 לפני הספירה.

סעיף ב

שבי ציון ניסו לשחזר את בית המקדש הראשון והם בונים את בית המקדש השני מאותם חומרים שמהם נבנה הבית הראשון: "ויתנו כסף לחוצבים ולחרשים... להביא עצי ארזים מן הלבנון..." (עזרא ג', ז'); "עבדי ירדו מן הלבנון ימה... ויהי חירום נתן לשלמה עצי ארזים ועצי ברזשים..." (מלכים א', ה', כ"ג-כ"ד). בנוסף, שבי ציון מתחילים בבניית המקדש בחודש השני, כפי שעשה שלמה: "בחדש זה, הוא החדש השני... ויבן הבית לה'" (מלכים א', ו', א); "ובשנה השנית, לבואם אל בית האלוהים לירושלם בחדש, השני החלו... לנצח על-מלאכת בית ה'" (עזרא ג', ח').

סעיף ג

(1) שבי ציון הקפידו לפעול לפי המסורת הנהוגה בישראל בכך שהם הקריבו קורבנות וחגגו את חג הסוכות כפי שהיה נהוג בעם: "ויבנו, את מזבח אלוהי ישראל להעלות עליו עלות כפתוב בתורת משה איש האלוהים" "ויעשו את חג הסוכות כפתוב..." הפסוקים מדגישים שהם פועלים "ככתוב בתורת משה" וכפי שהיה נהוג בעבר.

(2) דברי ד' מרקס מתייחסים למסופר בפסוק י"א על שמחת העם עם התגשמות החלום לחזור לארץ: "ויגענו בהלל ובהודת לה' כי טוב... על הוסד בית-ה'". דברי ח' ארצי-סרור מתייחסים למסופר בפסוק י"ב על הצער של זקני העם שפרצו בבכי מרוב געגוע כאשר הבחינו בפער בין המקדש השני לבין הפאר הרב שהיה בבית המקדש הראשון: "ורבים מהכופרים והלויים וראשי האבות הזקנים אשר ראוי את הבית הראשון בנסדו זה הבית בעיניהם בוכים בקול גדול".

שאלה 7 – נביא ונבואה

סעיף א

(1) התובעים במשפט הם הכהנים והנביאים שהתנגדו לירמיהו.

(2) התובעים במשפט דורשים "מפשט מוות" כלומר לתת עונש מוות לירמיהו. הסיבה לכך היא הנבואות הקשות על חורבן ירושלים שניבא ירמיהו באזני העם.

סעיף ב

- (1) נבואות מיכה חמורה יותר מנבואת ירמיהו כי מיכה מנבא בלשון קשה ומוחלטת על חורבן גמור של ירושלים ושל בית המקדש. בנוסף, נבואת ירמיהו נאמרת בלשון אזהרה והוא משאיר פתח לשינוי ותיקון.
- (2) המסופר על מיכה יכול לשמש לטובת ירמיהו מכיוון שלמרות דבריו ונבואתו הקשה של מיכה, הוא לא הוצא להורג, ולכן ברור שגם לירמיהו שניבא דברים חמורים פחות לא מגיע עונש כה חמור.

סעיף ג

- (1) התקדים במקרה של אוריהו יכול לשמש לרעת ירמיהו כי במקרה של אוריהו המלך רצה להוציאו להורג בגלל נבואת הפורענות שניבא על חורבן ירושלים.
- (2) גורלו של ירמיהו היה יכול להיות זהה לגורלו של אוריהו בגלל ששניהם ניבאו בתקופת המלך יהויקים (מלך יהודה).

שאלה 8 – חוק וחברה

סעיף א

- (1) לפי פסוק ח' יש לפנות לבית הדין הגבוה כאשר בית המשפט המקומי לא מגיע להכרעה במקרה משפטי מסוים בין שני בעלי הדין.
- (2) העונש על מי שיפר את פסק הדין של בית הדין הגבוה הוא עונש מוות: "וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזִדּוֹן לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֶל הַכֹּהֵן... אוֹ אֶל הַשּׁוֹפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא". הסיבה לעונש החמור היא: "וּבְעֶרְפְּךָ הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל... וְכָל-הָעָם, יִשְׁמְעוּ וַיָּרְאוּ וְלֹא יִזְדּוּן עוֹד", כלומר השאיפה היא להרחיק את העבריינים מקרב ולהרתיע את העם שלא ינהג כך.

סעיף ב

- (1) לפי הנאמר בקטע, גם המלך בישראל כפוף לחוקי המקרא: "וְהָיָה כְּשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ... לְשֹׁמֵר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה..." ("ח-י"ט). כלומר, המלך חייב לקיים את החוקים והוא אינו קובע אותם ואינו יכול לשנות את החוקים כרצונו.
- (2) לדעתי, המלך צריך להיות כפוף לחוק כדי שלא יוכל להשתמש בכוחו הרב כדי לצבור עושר או כדי לנצל את האזרחים, ולכן הוא צריך להיות כפוף להגבלות שמטיל עליו המחוקק.

סעיף ג

- (1) מגמת המחוקק היא להגביל את כוחות ועוצמתו השלטונית של המלך ולמנוע ממנו להרבות כסף וזהב, נשים וכד' ולחייב אותו לשמור על החוק.
- (2) המילים המנחות החוזרות בקטע הן: "לא" ו"לו". המילה החוזרת "לא" מדגישה את ההמחויבות של המלך לחוק ואת ההגבלות החלות עליו: "לא ירִבָּה לוֹ סוּסִים... וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוֹר לָבֹב... וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה..."

שאלה 9 – מזמורי תהילים

סעיף א

שלושה מאפיינים של האדם המאושר: "יגיע כפיו כי תאכל אשכיו וטוב לו" – האדם המאושר אוכל ונהנה מפרי עמלו.

"אשתו כגפן פריה בירכתו ביתו, בניה כשתלי זיתים סביב לשלחנו" – האדם המאושר מבורך במשפחה, אישה וילדים.

"יברכה ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל מי חניך וראה-בנים לבניו, שלום על ישראל" – האדם המאושר זוכה לראות צאצאים רבים ולהנות משגשוג ושלווה פרטיים ולאומיים.

סעיף ב

(1) לפי פסוק ה' הברכה הניתנת ליחיד כרוכה גם בגורל הלאומי, היחיד יבורך כאשר ירושלים הבירה נמצאת במצב טוב, של שלווה ושגשוג: "יברכה ה' מציון, וראה, בטוב ירושלים".

(2) לפי פסוק ו' האושר של האדם הפרטי, גורלו וגורל משפחתו וצאצאיו, תלוי וקשור גם בגורל העם כולו, כאשר העם במצב טוב גם היחיד נהנה מכך: "וראה בנים לבניו, שלום על ישראל".

סעיף ג

(1) במזמור קכ"ח בספר תהילים יגיע הכפיים ועמל האדם בעולם מתואר בצורה חיובית כדבר המעניק משמעות ושמחה לחיים. לעומת זאת בספר בראשית פרק ג' מתוארת עבודת האדם כעונש על החטא וככורח המציאות: "בזעת אפיו, תאכל לחם".

במזמור קכ"ח בספר תהילים מתוארת האישה כשותפה של האדם המתברך במשפחה וילדים המהווים ברכה ושמחה. לעומת זאת בפרק ג' בספר בראשית מתוארת הולדת הילדים בצער ובעצב ומתוך סבל וכאב לאישה: "בעצב תלדי בנים".

(2) ההבדל בין התיאורים נובע מטרה שונה של כל פרק. בספר בראשית הכותב מתאר את העונש שקבלו האדם והאישה על חטא האכילה מעץ הדעת והפרת הציווי של ה'. לעומת זאת בספר תהילים מטרת הכותב היא לתאר את האושר של האדם אשר מקיים את חוקי ה' והולך בדרכיו: "אשרי כל ירא ה' ההלך בדרךיו" (תהילים קכ"ח, א').

שאלה 10 – הרהורים על החיים

סעיף א

(1) בפסוק ב' ה' פונה לאיוב ואומר: "מי זה מחשיך עצוה במלין בלי דעת?" כלומר, ה' טוען שדברי איוב נאמרים "בלי דעת" ולאוב אין שום יכולת להבין את מה שקורה בעולם. בפסוק ד' ה' שואל את איוב: "איפה היית, בנסדאי ארץ, הגד אם ידעת בניה?" ולאחר מכן מתחיל ה' לשאול את איוב שאלות רטוריות

שמטרתן להוכיח לאיוב שהוא אינו מבין דבר, הוא אינו יודע כיצד נברא העולם, ולכן אינו יכול להבין את הצדק האלוהי.

(2) לדעתי, הנאמר בפסוקים א' ו' אינו מספק לאיוב מענה הולם על טענותיו, מכיוון שאיוב לא טען שה' אינו חזק או שה' לא יודע לברוא את העולם, אלא טען כלפי חוסר הצדק שיש בדרך בה העולם מתנהל. הנאמר בפסוקים אלה אינו מתייחס לשאלות הצדק אלא רק "מקטין" את איוב ביחס לעוצמת האל.

סעיף ב

הדוגמאות לכך שה' רומז לאיוב על יכולתו המוגבלת באמצעות תיאור המוגבלות של הים :

פסוק ח' : "וַיִּסֹּף בְּדִלְתִּים יָם".

ופסוק י"א : "וְאָמַר עַד-פֶּה תִּבּוֹא וְלֹא תִסִּיף, וּפֹא יִשִּׁית בְּגִּאֹן גִּלְדִּי".

כלומר – ה' הגביל את כוחות, מקומו והתפשטותו של הים בעולם וקבע את גבולות הים והיבשה.

סעיף ג

(1) בפסוק א' – ה' פונה לאיוב "מתוך הסערה". בפסוקים כ"ב-כ"ה מתאר הכתוב את תופעות הטבע שכולן שולט ה' : " הַבָּאֵת אֶל אֲצֻרֹת שָׁלֹג... אֵי-זֶה הַדֶּרֶךְ, יִחַלֵּק אֹר...". כלומר, רק ה' יודע לגרום לכך שתהיה סערה או שיהיה שלג, ורק ה' יכול לגרום לכך שייפסקו, המסקנה היא שה' הוא השולט בכל תופעות הטבע שבעולם.

(2) בפסוק כ"ו אומר ה' שלעיתים יורד גשם גם במקומות שבהם אין בני אדם (למשל במדבר), ומכאן ניתן להבין שבסך הכל מעמד האדם בעולם אינו מעמד מרכזי, האדם אינו תכלית הבריאה ושהעולם לא נברא עבור בני האדם שהרי גם במקום שאין בני אדם יורד גשם. אמירה זו משלימה את הטיעון של ה' שלפיו איוב כבן אנוש אינו יכול להבין את ה' ואת הדרך בה העולם מתנהל.

פרק רביעי – קטע להבנה ולניתוח

שאלה 11

סעיף א

(1) בקרב הראשון ניצחו הפלישתים את ישראל : "וַיִּנָּגֶף יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים וַיִּכּוּ בַּמַּעְרָכָה בִּשְׂדֵה כָּאֲרִבְעַת אֲלָפִים אִישׁ" (ב').

(2) שתי תוצאות של הקרב השני : נהרגו 30,000 מישראל וארון ה' נלקח על ידי הפלישתים : "וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אָלֶף, רִגְלֵי וְאַרְוֹן אֱלֹהִים נִלְקָח".

סעיף ב

לפי פסוקים ב'-י"א, הימצאות ארון ה' בקרב העם היתה אמורה להביא לניצחון ישראל על הפלישתים : "וַיְהִי, כִּבּוֹא אֲרוֹן בְּרִית ה' אֶל הַמַּחֲנֶה וַיִּרְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה" (ה'). אבל כאשר הפלישתים ראו את

אֲרוֹן ה' זֶה גֵּרַם לָהֶם דּוֹקָא לְהִלָּחֵם בְּעוֹצָמָה רַבָּה יוֹתֵר וּלְנַצַּח אֶת יִשְׂרָאֵל: " וַיֵּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ בָּא אֱלֹהִים אֶל הַמַּחֲנֶה... הִתְחַזְּקוּ וְהָיוּ לְאֲנָשִׁים, פְּלִשְׁתִּים--פֶּן תַּעֲבֹדוּ לְעִבְרִים..." (ז'י).

סעיף ג

(1) שתי המגבלות שהיו לעלי הכהן: הוא היה מבוגר מאוד וראייתו נחלשה.

(2) עלי ידע מה התרחש בקרב לאחר ששמע את צעקת ההמון ואת דברי האיש שהודיע לו על המתרחש: " וַיִּשְׁמַע עָלַי אֶת קוֹל הַצִּעָקָה... וְהָאִישׁ מֵהָר וַיָּבֹא וַיַּגֵּד לְעָלְי" (י"ד).

סעיף ד

בעיני שלוש הדמויות הנזכרות בקטע התוצאה החמורה ביותר של הקרב היא נפילת ארון ה' לידי הפלישתים.

המבשר שמודיע לעלי על תוצאות הקרב מודיע לו בצורה הדרגתית את הבשורות הקשות, ואת הבשורה הקשה ביותר הוא מודיע בסוף "וַיַּעַן הַמִּבְשֵׁר וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים, וְגַם מִגִּפָּה גְדוֹלָה, הִיָּתָה בָּעָם וְגַם שְׁנֵי בְנֵי־דָוִד מָתוּ חֲפָזִי וּפְיִנְחָס וְאַרְוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה (י"ז).

עלי נופל ומת רק בשמעו על לקיחת ארון ה': " וַיְהִי כִּהְזָכִירוּ אֶת אַרְוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל הַכִּסֵּא אַחֲרִיתִי" (י"ח).

כלתו של עלי קוראת לבנה "אי כבוד" בגלל שנלקח ארון ה' המבטא את הכבוד הלאומי שנלקח על ידי הפלישתים: " וַתֹּאמֶר גְּלָה כְבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אַרְוֹן הָאֱלֹהִים" (כ"ב).

*** * התשובות נכתבו בקצרה ובתמצות * ***

*** * ייתכנו תשובות נוספות לשאלות * ***

ב ה צ ל ח ה !

הצעת פיתרון הבגרות מאת תנוכ'ו – אתר ההכנה לבגרות בתנ"ך

להרשמה לקורס הדיגיטלי המלא לבגרות בתנ"ך לחצו [כאן](#)